

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedés. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és hervát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 20—

Fél évre 10—

Negyed évre 5—

Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetéseket különösen szívesen fogadjunk.

NYILVÁNTARTÓ: K.

MURAKÖZ

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapigazgató:
STRAUSZ SÁNDOR.

A békekötés akadályai.

A vérben és vagyonban minden várakozást felülmúló veszteségek, a nagy nélkülözések és a nyomor, melyeket a háború okozott, mindenütt felkeltették a béke vágyát.

Am a békekötés elől az akadályok még koránt sincsenek elhárítva. Az okok, melyek a háborúra vezettek és a politikai s hatalmi viszonyoknak a háború folyamán történt eltolódása a béke megkötésénél figyelmen kívül nem hagyhatók.

A népek életében ép úgy, mint a természetben, soha sincs megállapodás, hanem minden változásnak, átalakulásnak van alárendelve, minden fejlődik, virágzik vagy elmulik. Valamint a társadalom berendezkedése sem tűri a konok maradiságot, hasonlóképpen a nemzetek együttélésében a mérvadó tényezőket is mindig a mindenkorai viszonyokkal kell összehangzásba hozni.

Többnyire ez vezetett eddig is háborúra. Megesett ugyan néha, hogy a közvetlen, gyakran személyesnek látszó ok nem engedte könnyen felismerni az igazi, mélyebben gyökerező okot, de mindazáltal az ilyen megrázkódásokból a haladás és az átalakulás magva csírázott ki.

Az áldozatokkal és irtózatosságokkal teli világháború azonban azt a kívánságot élesztette a népekben, hogy ezek a változások ne erőszakosan és vércsókölés árán menjenek végbe. Ugy kellene intézni a dolgot, hogy az átalakulásokon lehetőleg simán, nyugodtan essünk át.

Sajnos, még jó soká fog tartani, míg az államok meg fognak egyezkedetni nemzetközi jogrend alkotásában és vitás kérdéseik elintézését nemzetközi bíróságra fogják bízhatni. Ebben a tekintetben azonban re-

mélhetőleg a világháború mégis közelebb fogja hozni a népeket egymáshoz és ezáltal egyik-másik igazságtalanságot ki fognak küszöbölni, minek következtében a nemzetek viszonyai és békés együttműködése kedvezőbb lesznek, mint voltak eddig.

A világháború egyik oka az volt, hogy a mesterségesen összeláncolt orosz népek a türelmetlen önkényuralmat lerázni akarták. Ez készítette mindig újból Oroszország vezetőfőfiai arra, hogy kifelé irányítsák a népek elégedetlenségét. A keleti béke megszüntette ezt az okot. A nyugaton kötéendő békének marad fenn a háború felidézésének másik okát elhárítani.

Ez az ok: Anglia feltette korlátlan gazdasági és politikai uralmát Németországtól; úgy vélte, hogy Németország fejlődése zavarja Anglia fensőséges helyzetét, sőt a kontinentális államok közötti, neki annyira szükséges és kényelmes egyensúlyt is. Részére Orosz- és Olaszország anneksziós törekvései és Franciaország revánskövetelése a legjobb kilátásokkal kecsegtették. Nem akarta tehát elmulasztani a kínáló alkalmat, hogy a veszedelmesnek tartott versenytársát eltakarítsa utjából és végleg legyűrje.

A világháború eszerint lényegében főleg Anglia küzdelme Németországgal.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a megkötendő béke tartós legyen, mindenekelőtt oly viszonyt kell létesíteni a németek és az angolok között, mely a két, egymással ellenkező törekvést kiegyenlíti és az egymás mellett békés megférésre nyújt lehetőséget.

Ha egyszer ennyire leszünk, a többi nemzet vilás ügyeit könnyen lehet majd rendezni. Mindenesetre azonban ki lesz zárva, hogy a többi nemzet közül bármelyik is megakadályozhatná a békekötést.

A király és a gyermekek.

A szociális érzék hihetetlen föllendülésében ifjú királyunk megértő emberszeretete minden téren szinte csodatevő szerepet játszik. Közvéleményünk érdeklődését egész melegségével ráterelte az embertársainkkal való törődés fontos problémájára, amelyet hova-tovább egyre növekedő odaadással karol föl a társadalom is, melynek máig talán legszebb hajlása a »Károly király gyermeknyaraltatás« eszméje, mely a zsenge, üdülésre szoruló ifjuság ezreit fogja az idáig nélkülözött ingyenes nyaralás testet és lelket egyaránt fölfrissítő álműveiben részesíteni.

Vadnay Tibor kormánybiztos, aki egész ráteremttségével áll e szép mozgalom élén, most tájékoztatja az országot arról, hogy a 20—30 ezer gyermek nyaraltatását, amit Ausztria tengerparti és fenyves vidékeire terveznek, minő módokat mellett szervezik s egyben megindító közvetlenséggel apellál a társadalom támogatására, melynek odaadása nélkül ilyen nagyarányú akció a hozzáfűzött várakozásoknak kívánatos teljesülése alig volna megvalósítható. Minden részletre kiterjedő tájékoztatásából megtudjuk, hogy a gyermek hahetes nyaraltatása, ellátása, utazása és felügyelete ingyenes és rendeltetésének mindenben megfelelő lesz s jobbra 6—12 év közötti olyan gyermekeknek van szánva, akiket a nyaralás áldásában szülei nem részesíthetnek s akik nem betegek, hanem erősödsre szorulnak, amit mindeniknél a leggondosabb orvosi ellenőrség állapít meg.

Leginkább fővárosi gyermekeknek szükséges a nyaralás s így a nyaralók felét, — a legalább tízezeret — ezekből toborozzák itt a gyermekkorházak jelöltjei s a magán

Pillanatképek egy ukrainai városban.

Írta: Kelemen Ferenc.

Trockijból, a fanatikus világorradalmárból, nem sok haszna lesz a világnak, sem pedig Oroszországnak. Magamnak is csak annyit haszon jutott az ő világforgató bolsevikizmusából, hogy végre eljutottam egy ugynevezett orosz »város«-ba. Három év óta tengődtem Galiciának négy, közvetlenül a front mögött fekvő falujától körülhatárolt mégyszögben s mikor már-már végkép le kellett mondanom arról a »boldogság«-ról, hogy az »Atyuska« vérell áztatott végtelen birodalmának földjére lábamat betehessem, jött Trockij s az ő ultraszociális világnézetének erőszakos forszírozásával megteremtette jobb sorsra érdemes hazájában azt a társadalmi és erkölcsi felfordulást, mely a türelmetlenségig felfokozott méreteiben a mi segítségünk után kiáltott. Így kerültem én el a háború negyedik évében az első orosz városba, mely Monarchiánk és az immár önállónak elismert Ukrajna határszélén fekszik s így a jövőben várható gazdasági és kulturális érintkezés kölcsönös lebonyolításánál fogva nagy szerepe lehetett.

Három napi megerőltető menetelés után szép, mosolygó tavaszi időben, a déli órák felé érkezünk meg rendeltetésünk helyére. Érthető izgalom-

mal kutattam már messziről a város körvonalaiban, hiszen annak az óriási birodalomnak egy városához közeledtem, mely nagynevű főváros alapos tanulmányozása s ifjúkorom excentrikus politikai álmódosásainak nyomán egészen különös helyet foglalt el fantáziámban. Előttem állt a rettegett ország, melynek pusztá emlegetésével az utolsó évtizedek generációit valami sejtésszerű félelem, a társadalmi rend és a kulturális haladás felborulásának ösztönözterü jelszeme fogta el. Az az ország, mely a népek mai véres viaskodásában az agyaglábu óriás szerepét töltötte be s mely most darabokra szét hullva, tehetetlenül fetreng rocsái között. Mily szeszélyes játéka a sorsnak s mily világtörténelmi írónia, hogy az a nagy, rettegett birodalom, mely évtizedeken át, mint az európai béke állandó veszélye oly sok millió ember békés kultúráért dobogó szívét megremegtette s most négy éven át rettenetes öklének pokoli erejével országaink határait létünket megsemmisítő szándékkal döngötte: hogy ez az Állami Óriás, most éppen a mi rendcsinálásunkra szorúl!

A felsőbbrendű erkölcsi erők hitet tápláló dicsőséges beavatkozásának fényes bizonyítéka ez!

A tavaszi ébredés csodálatos varázsa, mely a déli órákban, mikor a város elé értünk, napsgaras pompájának teljes bájában ragyogott, jelenléteken befolyásolta az első u. n. »benyomáso-

kat«. A tavaszi fényben fűdő körvonalak, egy magas kétemeletes épület biztató külseje harmonikus egésszé olvadtak össze, mely kíváncsiságtól eltelt szívünket boldogan megdobogtatta. Hiányoztak ugyan a nagy városokat már messziről jelző kereső gyárkémények, a külvárosoknak nagyobb helyekre emlékeztető jól ismert körvonalai, de ilyen nyugateurópai sablonos külsőségeikért bő kárpótlást reméltünk a város belső szépségeitől, házainak architektónikus harmóniájától, utcáinak tisztaságától. Ámde az emberi élet családásokra van berendezve s ez a kegyetlen, fűző igazság velünk jött ebbe az oroszországi városba is. A filozófiai elméletűl perceiben könnyű az ilyen családásokba beletörödni, hiszen a filozófia az a tapasztalás, melyet az élet minden sebére ráillesztünk, de a katonai rendcsinálás idején s egy ellenséges városba való bűszke bevonulás alkalmából, amikor a háborúban különben is virágzó ultrageozitikus vágyak fényes kielégülést remélnék — nagyon nehéz az ilyen családásokat elviselni.

Amikor álmaink tündérekertje helyén egy összbenyomásában visszatetsző, rongyos, dűledező ház s feltűnően piszkos, sáros nagy zsidó falút pillantottunk meg, úgy éreztük, mintha fejünk felett ködbe borult volna a rügyfakasztó tavaszi nap s ólmos ködbe burkolta volna az egész várost. A fényes lakások, nagyszerű korzók, elegáns

magukra zárták az ajtót. A karabélyos katonák eközben vízel merített a kutból s segítőjére sietett lelért bajtársának, nyilván azért, hogy sebét mossa, de amikor látta, hogy meg van halva, letette a földre s a házból látták, hogy gyufát gyújtogatva a bluzáról a hajlókát, a gombokat levágta s a személyazonosságát megállapító egyéb jelvényeket s sapkáját is magával vive, a helyszínéről sietve eltávozott. A szerencsétlenség hírére Bódy Aladár csáktornyai járásbírószági vizsgálóbíró következő napon helyszínelésére szállt ki, de a pályádr kihallgatásán kívül semmiféle bizonyítékra nem talált, ami a katonák nyomára vezethetne. Az eltűntetett jelvények hiányában azt sem lehet megállapítani, mely ezred kötelékébe tartoztak a katonák. A halottról fényképfelvételt csináltatott a vizsgálóbíró, hogy legalább ezen az alapon lehessen a katonák személyazonosságának megállapítása céljából a nyomozást megindítani.

— **Uj szállótulajdonos.** A csáktornyai Zrínyi-szálló tudvalevőleg tulajdonost változtatott. Hajas József, aki visszavonultságából kifolyólag már évekkel ezelőtt bére adta a szállót, most véglegesen megvált üsletétől. Eladta hónapokkal ezelőtt Scheier Károly vendéglősnek, aki a szállót május 1-én vette át tényleg. Az új vendéglős dacára a nehéz viszonyoknak mindenképen azon lesz, hogy úgy a modern igényeknek megfelelő berendezéssel, felszereléssel és renoválással, valamint a legjobb italokkal, legjobb konyhával és kényelemmel a közönség igényeit úgy életterében, mint kávéházában és vendégszobáiban minden tekintetben kielégítse. Társaskocsija is minden vonathoz az állomáson a közönség rendelkezésére fog állani. Ezenkívül állandó zenekarról is gondoskodik az új vendéglős, mert Csányi Sándor naponként játszanak a szálló termeiben.

— **Adomány.** Egy nemesszívű úrnő 100 koronát ajándékozott a helybeli izrnőgyeletnek, melyért ez uton is hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Adományok.** A csáktornyai leányegyesület javára befolyt adományok: Mózes Béla Budapest, Wollák Viktor Budapest, 20—20 K.

— **Táncoszorucska.** Mérő Józsefné táncanfolyama e hó 9-én nyer befejezést, amikor is a táncvizsgát a szokásos táncoszorucskával ezen napon este 8 órakor rendezik, a kicsinyeket pedig 11-én este 8-tól kezdődőleg. A befelődő személyenként 4 K, tanítványoknak 3 K. Az érdekelt közönség a vizsgálat elé nagy érdeklődéssel tekint.

— **Hadisegélyek kifizetése.** Perlakról Muraköz olvasói aláírással levelet kaptunk a múlt héten, melyben a levél írója arról panaszkodik, hogy a falusi előjáróságok és bizottságok a hadisegélyek rendezéséről mit sem akarnak tudni s hogy a felemelt hadisegélyt nem visszamenőleg november 1-től fizetik. Utána jártunk a dolognak s meggyőződünk, hogy a kifizetés sem az előjárókon, sem a bizottságokon nem múlik, hanem a közigazgatási hatóságok tulságos elfoglaltsága természetes oka annak, hogy a hadisegélyek kifizetésében néhol késedelmeskedés áll elő. Némely helyeken amiatt is elmaradnak a hadisegélyek megállapítására és kifizetésére vonatkozó nagy tömegmunkálatok, mert papírhány miatt a kimutatók s a vele összefüggő egyéb munkálatok elkészíthetők nem voltak. Türelemmel kell tehát a mai viszonyok közepette bevárni a

hadisegélyek rendezését is, ami sokáig már nem késhet mert a bizottságok előadói a jegyzék egy is az ügy iránt a legnagyobb jóakarattal vannak, amit az is bizonyít, hogy több helyen, így Csáktornyan is már az új rendelet szerinti történik a kifizetés. Ami pedig az új segély nagyságát illeti, nem lehetjük, hogy ebben a tekintetben a legcsekélyebb sérelem is érhetné a bizottságok részéről a hadisegélyeket annál kevésbé, mert hiszen a megállapított segély mérve ellen joga van felszólamlással élni a hadisegély felszólamlási bizottsághoz bárkinek, aki magát megrövidítve gondolja.

— **Az orosz hadifoglyok ügyének szabályozása.** Az orosz hadifoglyok ügyében kibocsátott miniszter rendelete az orosz hadifoglyok körében szokatlan élénkséget idézett elő. Sokat tárgyalnak maguk között a napszámtól, melyet május 1-től gazdájuktól kapni fognak. Miután a napszám tekintetében téves fel fogás kapott lábra köztük, ami a gazdákra kellemetlen következményekkel járhat, illetékes helyen egy rendeleten dolgoznak, mely a helyzetet rövidesen tisztázza fogja. A rendelet megjelenéséig minden orosz hadifogly gazdájánál eddigi munkáját az eddigi fizetési megállapodásuk szerint tartozik teljesíteni. A magunk részéről csak annyit említünk még meg, hogy a vármegyei rendelet szerint a természetbeni ellátáson fölül a földmivelésnél alkalmazott orosz hadifoglyok munkások részére készpénzben munkanaponként 1 K, minden más alkalmazásba 2 K fizetés jár.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgó színház mai előadásainak műsora: A gummi király titkára (kalandortörténet, Fred Roll, a gavalier betörő II. kalandja, 4 felvonásban). Azonkívül bemutatásra kerül az első repülőposta utja Wien és Kievet közt. Jön a szezon legnagyobb társadalmi drámája: A szivek diadala!

— **Hadirokkantak alkalmazása.** A soproni hadirokkant munkaközvetítő hivatal utján eddig is több rokkant nyert elhelyezést. Most is több rokkant van a hivatalnál előjegyzésben, akik elhelyezést kérnek és remélnek. Egy portási állásért, könyvelői, felügyelői állásért, irodai, éjjeli őri, erdőőri, rendőri, vadőri alkalmazásért, levélhordói, irodaszolgái, gazdatiszti, raktárnoki, magtárosi állásért 28 rokkant jelentkezik. Gazdasági cseléd s kereskedésben eladó, uraságnál szolgá s földmives gazda is több rokkant óhajt lenni. A rokkantok mind 20 és 30 év közötti korban lévők s többnyire megfelelő kvalifikációval rendelkeznek. A Máv. igazgatósága a rokkantoknak a munkaközvetítőhöz és vissza való utazásra teljesen ingyenes menetjegyet ad. A rokkantok minden ügyében felvitágozással és utbaigazgatással szolgál a fentebb említett iroda (Sopron, Eötvös utca 21.).

— **Papirzsinéget pótlása.** A háborúokozta behozatali és termelési nehézségek miatt a szokásos szőlőkötöző anyagokban nagy hiány lett. Ez okból a földmivelésügyi Miniszterium rendeletet bocsátott ki, melyben ismételt utal arra, hogy kötözőanyagul zsup rozsszal-mát, hársfahancsot, iszalagrostot, a kukorica-cső borító leveleit és fűzveszét használják. Uj anyagnak kínálkozik a szőlőkötöző papirzsinéget, mely a végzett kísérletek szerint megfelelő minőségben eléggé kielégítő eredményei használható. Különösen az a legalább másfél mm. vastag, keménysodrású zsinéget szolgál, amelyik nátroncellulózsból

készült. A kötözés a papirzsinéggel kényelmes, gyors és eléggé tartós, de csak alsó és középső kötözésre, zárókötözésre már nem igen való. Egy-egy hold szőlő felkötözéséhez kb. két ezerannyi kell belőle, mint a jó minőségű raffiából. Pótlóanyagul szolgálhat a virágzása idejében zölden levágott rozsszár is. Ezt gondosan megszáritva épen úgy, mint a szál, zsupszalmát és egyéb növényi kötöző anyagokat közvetlenül a használat előtt vízben jól be kell áztatni, aztán nedvesen jól meg kell taposni, hogy hajlékonyságot és szívósságot nyerjen. Ezt a kötözőanyagot mindenkinek magának kell beszereznie. Ezek kiosztásával vagy beszerzésük közvetítésével a kormány nem foglalkozik.

— **A hősi halottak hazaszállítása szünetel.** A cs. és kir. hadsergőparancsnokság rendelete értelmében a harctéri, valamint az okkupált tartományok területén eltemetett hősök holttesteinek hazaszállítást a jelenlegi viszonyok között, hol az összes szállítási eszközök más fontos hadicélokra szükségeltetnek, további intézkedésig beszüntette. Az exhumálási engedélyért folyamodók kéréseit a cs. és kir. katonai parancsnokságok vissza fogják utasítani. A szállítási nehézségek miatt az exhumálás csak az általános békekötés után tognak fogantossítani.

— **Statárium.** A katonák újabb időben szokásba vették, hogy csapatsteiket engedély nélkül elhagyják. A szökések megállítására a hadügy és honvédelemügyi miniszteriumnak rendeletére ily ügyben statárium hirdettetett ki az egész ország területére. A rendelet szerint, aki első ízben szökik, 6 hónapig terjedő börtönnel sújtatik, ismételt esetben kétszer 2 1/2 óra alatt agyonlövetik.

— **Az ürespalackok beszolgáltatása.** A belügyminiszter rendeletileg intézkedett, hogy a vármegyék területén az üres ásványüvegpalackok összegyűjtessenek. A hadvezetőség ily módon a katonákat ásványvízzel akarja ellátni oly helyeken, ahol kifogástalan ivóvíz nincsen, ami azonban csak akkor eszközölhető, ha a hadparancsnokság megfelelő számú palackokkal rendelkezik. A hadvezetőség az üvegek árát meg fogja lértíteni. A nagy jelentőségűből kifolyólag a rendelet nyomtatékosan hívja fel az alispánokat, hogy a gyűjtés sikerét a legerélyesebben mozdítsák elő.

— **Be kell jelenteni a disznóölést.** A közéletmezési miniszter újabb rendeletet bocsátott ki a sertésölés bejelentéséről. A rendelet szerint a hizott vagy javított sertések leölését be kell jelenteni. A leölésnek csak akkor van helye, ha a háztartásnak a korábbi sertésölésből nincs meg a szükséglet mennyiségű zsirja. A zsirból és szalonnából 42 dekát kell számitani havonta egy személyre. A mezőgazdasági cselédek havi zsir és szalonna járandósága 1 kgr. Az időségi munkásoknak havi fejadaga egy és fél kiló, az aratásnál és cséplésnél működő munkások fejadagja pedig 3 kilogrammban van megállapítva.

Közönetnyilvánítás.

Kérem mindazokat, kik Miklós fiam temetésén megjelenni szívesek voltak, fogadják ez uton hálás köszönetünk nyilvánítását részvétükért, mely oly jól eset fájdalmas szíveinknek.

Kayser Lajos és családja.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadnja novinah, se imaju poslati na ime urednika v Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i mađarskom jeziku izlazeći državni, znanstveni i poveljivi list za pak
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cena je:
Na čelo leta K 20.-
Na pol leta 10.-
Na četvert leta . . . 5.-
Pojedini broji koštaju 40 fill.
Obznane se poleg pogodbe i za računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Burađnik:
SRÁY FERENCZ.

Gizdavi englezi su vu stiski.

Opet su englezi, pak francuzi biti bili. 10 jezer novi zarobljeniki. - Nemške podvodne ladje vu poslu. - Amerikanska pomoć bude za engleze prekesno došla. - Kontrakt za mir s Rumunjskom bude podpisan i za par dnevov rezglašeni. - Rumunjski kralj se zahvaliti hoće. - Kak stojiju naši domači politički posli? Nova buna vu Irlandu.

Kak stojimo na bojnom polju?

(M. J.) Na francuzkom bojnom polju su nemci opet navalu počeli pri Somme zvanonj liniji vu tri mestih. Nemci su prevzeli Hangard zvano mesto, za koje su francuzi vnoغو svojih vojnikov alduvali. Tak se vidi, da je cilj nemcov to da reztrgneju jednostalnost francuzke šerege, a onda pak drugdi s vek som silom više i vekše prostore, zadobiju.

Pri Hangard zvanom mestu su nemci 2400 francuzov polovili, 4 štukov i više mašinastih puškah odzeli. To se je 24-ga aprila pripetilo.

Med tem je englezko marinerstvo navalilo svojimi ladjami pri Ostendeju i Seeburggeju na ona mesta, odkud nemci svoje podvodne ladje pošiljaju proti neprijateljskim ladjami. Englezke novine su javilo, da su englezi ovdj vnoغو kvara zrokuvali nemcom.

Nemška vojska je 25-ga aprila opet veliku navalu počela proti englezom pri Kemmel zvanonj planini. Ova planina je tak rekuć ključ čele okolice Iperskog potoka, zato je znameniti dobiček za nemce. Ovdj su nemci od francuze i engleze odzeli 7000 zarobljenikov. Neprijatelji su s protinavalom hoteli nazaj oditi od nemca Kemmel zvanog brega, ali s krvavom glavom su se morali englezi i francuzi oddati. Neprijatelji budu morali čelu okolicu ipersku ostaviti zbog ovih zgubičkov. Aprila 24-ga i 25-ga su nemci svegaskup ober 10 jezer francuzov i englezov polovili.

Rekli smo, da je kemmelska planina ključ čele okolice Iperskog potoka.

Ali i to je istina, da je iperska okolica ključ do francuzkog morja. Ako izgubiju francuzi, pak englezi okolicu Iperna, onda je englezka i francuzka vojska izgubljena, ako neima dosta ladje, koje bi ju osloboditi mogle, ar za sobum suhe zemlje nema, nego samo morje retirajuća neprijateljska vojska. Pred deset dnevih su englezki, pak francuzki generali na glas kričali, da bude si nemška vojska vu goru Kemmelu glavnu predrti i da nebu dalje iti mogla. Kakvi su to generali? i kaj bude jim njihova vlada rekla?

Vežda vre gizdavi englezi drugač govoriju, kak su predi govorili. Vodja svih

englezkih morskih prevoznjah i ladjah glasno javče, da nesu mogući niti na pol tuliko novih ladjah zgotoviti, kuliko ladje jim nemške podvodne ladje pre vrtaju, i da nisu mogući dalje izdržati nevolju, koju jim je tri i pol leta trajuč tabor zrokuval. Maklei englezkih morskih prevoznjah poslov minister je glas posal vu Ameriku, da bi se ovi žurili njim pomoć dati ar oni sami si vre nemreju pomoći. Takve reči još nije čuti bilo moći od englezov.

Ali kaj jim more Amerika pomoći? To i sami amerikanci, pripoznaju, koji stopram vezda prosiju od francuza oficire, koji bi vučili njihovu vojsku. Gđa bude ona vojska sposobna za tabor, koju budu stopram vezda vučili, pak gđa bude ona vojska vu Europu dospela? Zakesnila bude amerikanska vojska, ne samo zato, ar francuzku, pak englezku vojsku nemci bijeju, nego i zato, ar se vu Parizu narod počne pobuniti. Francuzi počneju prevediti, na kaj jih je njihova, pak englezka vlada dopelala. Denes javčeju neprijatelji, ali zutra, ili pozutra budu prisiljeni, da za mir prosiju nemca.

Istina, da iz Amerike podjednom dohadjaju čete na pomoć englezom, ali malo jim haska moreju vzeti, ar amerikanski vojniki nesu izvučeni, kajti nigdar predi nesu bili vojniki, pak niti svoje izvučenje podoficire nemaju. Izvnu toga pak englezi nemaju s kim braniti amerikansku vojsku, kajti sami nemaju kaj za jesti, a iz Amerike pak niti na pol tuliko nemreju prevoziti zbog nemskih podvodnih ladjah kuliko bi za sebe i za svoju vojsku nucali.

Mr bude se s Rumunjskom za nekoliko dnevov sklopil i podpisal. Zbog toga su nemški državni tajnik Kùhlman i naš minister izvanskih poslov Burján 26 ga aprila vu Bukarest odputovali. Govori se od toga, da bude se rumunjski kralj zahvalil, ar on neće mir, Ali brčas tak stoji stvar, da ga rumunji nećeju, ar je naroda vu nesrećni tabor spravil vu kojem su biti bili.

Naši domači politički odnašaji vezda ovak stojiju:

Kak smo denes tijeden javili, naša vlada se je s minister-predsednikom dr. Wekerleom skupa zahvalila, kajti se nije mogla naravati s tak zvanom »munka-pártom,« kojjoj stranki

je grof Tisza, bivši minister-predsednik vodja. Njegovo Veličanstvo kralj je na to dr. Szterényi Jožefu ministru ponudil stolicu minister prezidentsku, da bi on slozil skupa novu vladu. Njegovo Veličanstvo takvu novu vladu hoće, koja bude se za zbirnog novog zakona naravnati mogla s »munka-pártom,« ar Njegovo Veličanstvo hoće, da bude vu tem poslu med strankami mir. Najvekša razlika je med strankami to, da Tiszajeva stranka dovršenja šest pučkih školah hoće za zbirče, a druge stranke pak četiri. Niti jedna stranka neće popustiti. Vežda se pogadjaju stranke med sobom. Gđa ove rede pisemo, nije moći znati, je li bude dr. Szterényi skup složit mogel novu vladu? Proti stranjki grofa Tiszze su osobito stranjke grofa Andrássya, grofa Apponyia grofa Károlyia i dr. Vázsonyia. J vu redah ovih strankah se mešaju ablegat, ar vnoغو je takvih, koji su za to, da bi se naravnali, pak jednoglasno složili novi zbirni zakon, vu kojem bude vnoغو više votumov pri zbiranju ablegatov, kak je do vezda bilo. Dok naši ovi redi iz stamparije izidu, bude se zasigurno znalo, gdo je imenuvani za minister-predsednika i koji su imenuvani za ministre? Ako bude se to dogodilo onda budemo našim čitatejem na koncu naših novin na znanje dali ime nove vlade.

To se čuje, da dr. Szterényi neće prijeti ministerpredsedništvo, ar nemre vladu skup složiti, nego da je na mesto sebe na novo dr. Wekerlea preporučil Njegovomu Veličanstvu. Ministru Wekerleju bi i grof Tisza pomagal, ar bi se Wekerlejeva i Tiszajeva stranka naravnale vu izbornik pitanjah. Je li bude zaistino tak, to još vežda nemremo znati.

Glasi su došli iz Berlina, da se je vu Irlandskoj narod pobunil proti Englezkoj. Sve željeznice stojiju, nikam se nije moći voziti, niti telegrafirati. Vlaci budu izrobljeni vu svih fabrikah štrajkaju težaki. Vu Beljasu su ljudi sve redare polovili i vu rečjih hitili. I vu drugih varašah se je stanovništvo proti englezu pobunilo. Zrok je svemu tomu to, ar englezka vlada nikakvu slobodu neće dati irlandčanom, pak to, ar nećeju irlandčani za engleze više vojovati.

Majuš.

Falen budi Jezus Krisztus i Marija. Budi nam na pomoć vu dne i vu noći i sa koj težkoći! Majuš mesec kak si lepi vu veseljoj cvetuci! Koga smo se dočekali i to četrtoga vu nemiru i žalosti vu ovim strašnim taboriskim vremenom. Dohaja nam vreme, da se naši mili zarobljeniki shajaju k svojem domu iz daleke zemlice. Istina, da veliko veselje imaju proti svojim milim domaćom. Saka-tičica i ribica se veseli, da svojega para najde. Tak i naši mili vojniki k svojoj miloj domovini. Veseli zastanek, da vidiju svoje žene, dečicu i svoje starese. Opet veliko veselje je tam, gde glas dojde: nadajate se me saki čas. Kak su to tužni časi i dugi, dok se povrne dimo. Ali vnogi siromak je domaj našel žalosno življenje, ni oca, ali mater ili povoljno dete mu je zniknulo iz ovoga sveta. Ali dobru ženu je zgnbil. Vnogi je našel domaj pokvarjenu ženu, s kojom je predi vu ljubavi zivel, a ve se je njihova ljubav na greh obrnula. Jeli to nebi siromaškoga muža žalostilo? On se je močil s gladom i nevoljom čudaj težkoći je trpel, a doma ga ne žalosti bilo!

Dragi ljubleni vojniki zazovi ti u pamet Mariju Svibnju Kraljicu, naj zato dvojit, znaš da se tvoja žalost obrne na radost. A vi mile žene zavolite dara duha svetoga, da budte spoznale svoje pare, da vam nabo ona prisega othičena, koju ste u cirkvi na rezpolo položile na samoga Jezusa, da se je valovalo, da jeden drugoga do smrti neče ostaviti. Vu našoj težkoći i nevolji zazovimo si skup Mariju Svibnju Kraljicu na pomoć, da nam pritrgne ovoga strašnoga labora i mira, koja si komaj čakamo, i prosimo dragoga Boga, i zmislimo se za one siromake, koji vu svetu zlo trpiju. Vnogi vu zemlici počivaju, da nemoći do njih potovati i na grobek majuško cvetje zasaditi, niti na grobek pokleknuti. Vnoge žene parek, vnoge majke sinek, vnoge dece otec nevidi, niti ne čuje ovu lepo svibanjsku pobožnost. Za-

zovimo Mariju Svibanju Kraljicu na pomoć vu svakoj težkoći i žalosti. Ona nam more ona nam oče pomoći. Zazovimo ju na pozdravljenje Angelsku tripud na den. Ne zabimo za to, akoprem nečujemo milim svonom glasa, koji su nas opominjali na molitvu. Mili naši zvoni gde su nam sad oni, koji su nazvesčivali, dako su nam oduptovali, oni su nam branili naše polje i na molitvu; i da se na nje što prišleli u vekivečnost, su nam glas donasali. Utečimo se u Mariju Svibnju Kraljicu. Poglednimo ovu peldu, kak Marija pomore sakomu, koj se knjoj u pomoć uteče, on pogubljen biti neče.

Evo nam je jedna pelda, kak se je negdaj pripetilo u majušu mesecu. Bil je jeden pobožen sluga, koj je od mladosti služil jednoga gospona. I bil je pobožen i Boga bojeći i ljubil je jako Majku Mariju i poštuval i sake sobote nje na čas prijel svetu spoved i pričest. On se je navek vozil okolo svojim gosponom, i jako se rad navek poklanjal sigdi pri božji peldi, de je prihajal mimo. I kad se je mimo onoga vozil, gde su meli vešenje krivcov, i tam se sigdar poklonil pri galgah, zato ar je on znal, da vnogi smrt podnese, kaj je niti ne kriv bil. Zato, ar vnogi pod svedočanstvo krivo dojde i na zlo dojde. Več je gospon ně mogel trpeti, da ga je videl, da su prešli mimo, pak se je poklonil tam, gde su visili, i veli gospon: Čuješ sinko, zakaj se ti tu na vek pokloniš, da mimo prehajamo, gde se vesiju krivčjaki. Ti se samo na oni mesti pokloni de je Božja pelda, iiti slika Marije.

A on je na to rekel: ja se bom tu poklonil, dok bom živ, ja to nigdar ne zapustim zato, jer tu vnogi i vnogi smrt podnese, ar ne je kriv, poleg ljudskih odgovorov. Gospon veli, to nemre biti, a sluga veli more, ja znam, da more biti. Gospon si misli, kak bi on to probu mogel napraviti. Pak si misli: ja bi to rad znal, ali je to istina; ja bom tu napravil probu. Pak je napravil Sluga svojega posla večer svrši i molitvu Marijinu zmoli, to je pozdravljenje angelsko; i dišel je spat pošteno! Kak sigdar, došel

je v noći gospon, kad je ov raspal, pak je vpitil svega konja, kajmu je kraj bil, i odisel i misli si je: jeli bu to istina, kaj on veli. Sluga se prebudi konj pakli tati vpitčeni i jako se je prestrašil, što je to napravil, i misli si je vu sebi: to bom ve ja kriv, nišči drugi, jerbo tu nišči drugi nehođi. Ide vhižu, prijavi gosponu pripečenje. Gospon mu veli, kaj si napravil? On veli ja nesam. Gospon samo veli, da je. Dobro prijavi slugu, i hajde na vešenje. Sluga se je rezplakal, i rekel: Sam nerekel, da vnogi nekriv ide na vešenje, i ja bom ve tak došel? Ide pokorno, da dojdju po njega, i njegov gospon dojde tam. I bila je nedalko pelda Jezus i Marija slika. On je prosil malo potprjenje, obrne se proti križu, hiti se na kolena i moli: Dragi Jezus razpeti i Marija Svibna Kraljica, vu ovim tvojim cvetajucim mesecu ti vidiš miloga Jezusa na križu nedužnoga i žalostno trpiš, pod križem prosim, smiluj se meni, grešniku, da ovo podnesem, kaj me ovdj čaka ponedužnost. Jezus i Marija pomorite mi ovo pretrpeti. Stal se je gori, rekel je, ki su ga na smrt vodili: Napravite s menom vu ime Jezusa, Kristusa, jer je on nedužen trpel, budem i ja. Ondaj stane njegov gospon k njemu i reče: Hodi dober i veren sluga dimo, i ne boš smrt podnesel, jerbo znam da nesi kriv, to sam ja kriv, samo ja sam štel znati, jeli je to istina, kaj bi on smrt tu podnesel, ki ne je kriv. I poljubil je svojega dobroga slugu, i od one vure nebil več sluga, nego mu je dal polje s česa je zivel, i rekel mu je: nadalje ljubi Jezusa i Mariju jerbo oni su ti pomogli i dali milost i dobro pamet, kaj si mogel nam sem na znaenje dati, ovo pripečenje grešnoga sveta.

Tak vidimo draga bratja, tak je i denednes me ljudima, da vnogi kriv nedužen trpi, kakti sužen, kaj si vnogi nepremisli, da je nesmeti nikoga krivo suditi. Naj saki zeme i sebi brvno iz oka, ondaj naj drugomu slamu kaže. Tak sveti Evangelium govori. Vnogi govori na drugoga krivo poleg lažlivi reći na onoga i ki ne je kriv.

Rožmarin.

(Bojna pripovest iz medjimurskog života)

Piše: Drusko Štefania.

S Bogom! rekel je drhtavim glasom japi, a zatim je pristupil k mami, kušnul od plača joj povehla lica i rekel: Najte se plakati tulko, dojdem ja predi na urlaub, kak bum moral iti na frontu, a te kak Bog da, morti nije ravno meni sojeno da nebi nazaj došel . . . hotel jim je još reći nekaj ali nije mogel. Obrnul se, ar je na jenkrat potekel črez njegovo mladenacko lice potok dugo zadržanih, pritajejnih suzah. Nije hotel da ga vidiju stareši, da se plače, pak jim rekel još jenkrat s Bogom! i otišel vun.

Bilo je išče rano. Kola s pajdaši jošče nesu bila tu. Sel se na klup pred hižom i dal oduška boli, koja je tiskala njegovu grud. Plakal se je, kak dēte na majkinom grobu.

Čisto drugač si je on to predstavljaj, čisto drugač! Kak daleko se mu još to vidlo pred dve leti, gda je boj začel! Misli, da do te čas, gda bu on trebal iti na stelingu, bu zasigurno boj minul. A kaj bi? Odisel je vre mnogi njegov stareši pajdaš i sused. Jednim je vjere mrtev glas, drugi je vu suzanjstvu, za onoga pak se nezna i t. d. a boj pak izda něje minul, i na njega je red došel. Pak kak hitro! Zakaj mu je tak tež-

ko pridusi? Zakaj mu se tak težko lučiti od svega? Svako drēvce svaki kut, kamenček, travica mu se vidlo, da ostavlja komad svojega srca i nekaj da ostavlja, kaj več nigdar nebu njegvo, nekaj kaj več nigdar nebude videl.

I sve teža tuga padala je na njegvo mlado srce, — a negde daleko v selu su popėvali veselo bezbržno . . .

Sputil se, da bi to mogli njegvi pajdaši, kojimi bude se petal, pak da mu je susedova Barika rekla včera predi još po cimer si dojt! Zato se stal i skočil prek. Potrkal pri zadnjem obloku. Z nutra se čul glas: »Si ti Gusti?« Gda je rekel: »Ja, otpla je časi oblok i rekla:« Več sem mislila, da ne dojdeš. Od tretje vure ne spim, pa mi se dugo vidlo. A Tvoj cimer te već čaka i čelu noć je na obloku pri mojoj postelji. Donese mu ga. Bila je to samo jedna lēpa kita ružmarina, znala je ona, da to on najrajši ima od svih cvětov. Pustil je, da mu ona sama pripoča na kaput i rekel:

— Hvala ti! cimer bu me spomenul navěk na tebe, mojeg doma i lēpog Medjimurja. Navěk ga bum pri sebi imel i gda bum tam na bojnomo polju, morti med sivih kamenih taljanskih gorah, ili med snežnih sancih ruske, onda bu mi ta kita ruž-

marina sve! Bum znal, da imam nekaj iz mojega kraja! . . . On je vtihnul. Ona je plakala tiho i sve bliže dolazila je pėsma i čulo se katrljanje velikih kola.

On se joj jenkrat zahvalil i reče: s Bogom! Kola su vre stala pred njegovj hiži, a od več glasov se čulo: »Gusti si v redu, idemo!« A zatim su začeli znovic popėvati veselo jednoglasno. . . . Dotle se on oprostil još jenkrat od starešov koji su ga čakali pri kolah i sel se med pajdaše i med huškankem i popėvanjem poletjela su kola črez široku cestu. Na cesti su još dugo stali Gustijovi stareši i gledali za kola, koja su jim odnesla njihovo sve . . . jedinoga sina . . .

Osem mesecih potlam stal je Gusti na jednom brežteku taljanske fronte, na noćnoj patroli. Bila je topla majuška noć. Bez broj zvezdicah titralo je na nebeskom svodu.

A mesec pomaljen se iza gora pun i krvav.

Gusti je koračal podjednom gori i dolj. Njegove misli budile su daleč, daleč tam za tih gorah po onom malom vrtu i pred njegovom hižom. Kak lēpo je vezda tam, činilo mu se, da zvezdice tam lepše svetiju jasnije.

Oh da mu je još jenkrat doma biti, predi kak bu opet sturma. Ne nočas, nočas

A zna, kaj što ima med sobom. Mora se opitati, ali je ov kriv, ali ne. Onoga sinfati poštenje jemati, ki ne je krivec z tega zidu greh, smrtni greh. Ki pod drugoga jamu kopa, sam vu nju opadne. To sem več vidla i čula; i čula prediku: naj perje pusti po vetru i naj ga nazaj pobere. Tak je i poštenje.

Othitimo mrznju jeden proti drugomu obrnimo se k Mariji Svibanjsku Kraljici, ona nas vodi, ona nas brani. K joj se vtečimo, i njoj se molimo, da nam bude pomoćnica pri Bogu i na smrtnoj vuri, da se bude duša od tela rastavila. I rećemo: O dobra, o milostivna, o sladka Devica Marija budi s nami Jezoš hvalen na se veke vekov Amen.

Felsč-Vidafalva.

Vincetics Agata.

Nova rekviracija i gospodari.

Vnogi neznaju, da vu ovi strogi rekviraciji kuliko zrnja moraju rekviranti ostaviti za hižno i za gospodarstvenu potrebu.

Za ovu gospodarstvenu leto, koje se od aprila meseca računa, ovak moraju ostaviti:

Koji ne povaju zrnje, do augustuša 15-ga na svako personu 9 kil; dakle na jednu osobu sveskupa 40 kil. Poljudelavcu do juliuša 15-ga pšenice ili žita od 15 let starešim mužom sveskupa 45 kil, od petnajst let mlajšim i ženam 31 kilo. Jedna kile mele 140 kg. zrnja sbije.

Na živinu moraju ostaviti od april meseca: na jeden vozen konj 84 kil kuruze ili zobi, na jeden zmehki konj 157 kil kuruze ili zobi, na žrebec 360 kil kuruze ili zobi, od leta mlajše žrebe 30 kil kuruze ili zobi, 1½, mlajše tele 16 kil kuruze ili zobi, na bik kojega puščaju 33 kil kuruze ili zobi na jeden merosec 33 kil kuruze, na jednu prasicu s pajceki 40 kil kuruze i 26 kil ječmena, na pol leta staro prase 6½ kil ječmena ili kuruze, na jednu birku 4 kil ječmena, zobi ili kuruze, na jedno židovsko

familiju, da četiri guske more šopati 60 kil kuruze. Na mladinu samo tuska je moći ostaviti.

Na krmilene svinje, ako se adopusćenjom krmiju na mesec 100 kil kuruze, ako pak nemaju dopušćenje, onda nikaj.

Krmlene svinje popisati se moraju i svaki tjeden zadnji dan prejaviti.

Na dojnu kravu samo tak se more ostaviti još na ove mesece 103 kil kuruze, ako mlěko se med narod proda.

Ministerium odredil je, da od juliuša 31-ga do augustuša 15-ga ostavleno zrnje se mora s rekvirirati, jerbo ovu vrěme već friško zrnja budemo imeli.

Na friško zrnje već augustuša prvoga moći je cedulu zeti za melin.

Senokoša.

Vu gospodarstvim važno je, da marhu povamo, marhu pak samo tak moremo deržati, ako dosta krme nam zraste. Gde něga senokošah, tam na orani zemlji povaju krmu, ali gde je samo moći, tam svigdi senokoše imaju, jerbo na senokošah raste najbolša i najizvrstneša krma. Žvuk dobroga sěna, něga bolše krme, ktomu pak senokoša najmenje košta, dakle sěno naj faleše moći prebaviti.

Gde gud je senokoša, svigde se nekaj takvoga najde, kaj nam je ně na hasen, dakle to moramo vuništiti. Senokošami ravno tak moramo se briniti, kak i s oralnicami, ako hoćemo, da nam dosta i dobre krme zraste. Najpredi brigu moramo nato imeti, da onu vodu koja nam je svisešega nekam doli spustimo iz senokoše, jerbo vnogo vode nam je na škodu i ně na hasen, svako leto jedenput dobro se mora povlačiti senokoša, strička, mehina i druge nepotrěbne stvari fondati moramo, nadale pak senokoše moraju se gnojiti i vu suhim vremenu polěvati.

Poleg taborskoga vremena samo one stvari budemo spisali, koje leži je moći delati, vnogo ne koštaju i poleg toga nam hasna nosiju. Takvi posli su vodu doli spus-

tili, vlačiti i gnojiti. Na senokoši sveksinomna něga od deždja vnogo vode, neg iz odspođa gori sili. Ova svisešega voda nedopusti, da bi redovito mogli senokošu obdelavati, ktomu pak svakojački škodljivi drač raste, dobra trava pak se iz takve senokoše izfonda. Vu močvarno senokošu nemore friški zrak, poleg toga pak na močvarni senokoši svakojački črvi i kukci se povaju, koji su jako nevarni za marhu. To sve pak samo tak se more preprćiti, ako vodu, koja nam je tam ně potrebnna, doli spustimo iz senokoše. Ali opet to tak moramo napraviti, da senokoša nebude vun suha, jerbo to opet nebude nam na hasen. Vodu po voskih jarćecov ili po cevih je moći doli speliti. Na takvi senokoši odmah puno bolša trava bude rasla. Něje sve jedno gospodararu, ali šara bude dimo navozil, ili pak fino dišeće sěno.

Svako silje potrebuje, da brigu imamo nanjega, tak i trava na senokoši potrebuje to odnas. Na senokoši rad se mehina zapova od toga zemlja trdeša nastane i nemore vu zemlju dober friški zrak. Mehin pak nam je ravno ně na nikakvi hasen, jerbo na holoj senokoši mehina raste, tam se dobra i fina trava sfonda, zatem pak se sam drač zapova. Mehina najleži je s branum moći sfondati. Brana mehina trga, raši zemlju vu koju leži zrak ide. Brana na senokoši ravno tuliko vala, kak i plug na zemlji. Sbranom se sfonda svakojački drač, ptem pak trava leži i hitreše raste.

S branom je moći reztepstii kolorovnjaka i mravlinjake, koji su takodjer na velikii kvar. Povlačiti senokoše samo naprotu-letje je smeti, vjesen samo onda, ako zatem pognojimo senokošu. Jesu za ov posel tak zvane Laack brane, ali ako němamo ravno senokošku branu, dobra je i svaka domaća brana, barem snjom nigdar je ně moći tak redovito povlačiti senokošu.

Senokoša ravno tak potrebuje gnojje, kak i svaka oralnica, na senokoši ravno je tak hasnoviti gnoj, kak i na oralnici. Svaki-put, kad sěno zvozimo, senokoša slabeša nastane i to samo sgnojom moremo namesstiti. Takva senokoša, koja nigdar ne dobi gnojja tak oslabi po vremenu, da skorom nikaj sěna ne zraste nanjoj. Na takvi senokoši samo drač raste.

Za senokošu je najbolši stalni gnoj, kojega na jesen pred deždjovnim vremenu vozimo na senokošu. Jedna mekota senokoše osem—deset vozov gnojja nuca. Moći je i sgnojnicom gnojiti senokoše. Zvuk toga pak i rudnim gnojom moći gnojiti senokoše.

Najbolši rudni gnoj je za senokoše fosfor kiselina, kali i nitrogen. Od ovoga pepela na jesen 200—300 kilogramov moramo posejati na senokošah, ako hoćemo, da senokoša dober hasen nam bude nosila.

To su oni posli, koji svikak na svaki način moramo sveršiti, ako dobre senokoše hoćemo imeti.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

pet milljun metercentov žitka iz Ukrajne. Naši delegatuši već su zaključili raspravu vu Kievu. Na razpravi više kontraktušov su podpisali. Najvažneši kontrakt je svrhu pšenice, žita i drugih stvariž živeža iz ukrajne do zadnjega juliuša pet-milljun metercentov žitka bude dopelali. Drugim kontraktu se zavezuvaju ukrajnaki delegatuši, da do 1918. ga leta juliuša 31

da bi mogel pretvoriti se vu pticu malu i poljeteti, da barem još samo jenkrat sve vidi i reće: s Bogom! Jer noćas mu je bilo strašno pri duši... Zakaj mu nisu dali urlauba predi, kak su ga na front poslali. Zakaj? Svi njegovi pajdaši bili su već doma. A njemu su obećali naj bu pol leta na frontu, onda dobi urlaub. Oh pol leta! Do onda ga već stokrat lahko nega... ali noćas, noćas si on tak želi doma... Slutnja črna strašna hvatala je njegovu dušu i dopirala do kosti, a srce mu je nemirno tuklo, kak da hoće probiti te slabe grudi.

Grčevito je tiskal s obedvemi rukami prasa kak da hoće obraniti s njima to bojeće srce. Sětil se ružmarina, kojeg je navěk nosil pri srcu. Izvadil ga vezda vun. Bil je već suh povehnut, makar ga je on već krat zaleval svojimi suzami...

Kuliko ga on na sve ni sěćal, za nikaj na svētu nebi dal tu suhu kitu ružmarina. Ona mu je sad za istinu bila sve.

I kak da ima pred sobom svoj dom, stareše svoje i sve mile, privijal je k sebi i kušval, a suze vruće padale su na povehnute listike.

Dok je već mesec zaplaval na svemiru vu svoj svojoj veličini, a zvězdice su blis-

tale čudno, nejasno kakti suze vu oku vui mirajućega.

Bilo je sve tiho, samo iz daleka su se čuli koraki. Bila je to druga noćna patrola, koja je imala zaměniti Gustija.

Polnoći je kazala njegova žepna vura, kada se je hitil na tvrdu postelju. Ali mu sen nije hotel ili na oči. Misil je na zutrašnji den. Oh te granate strasne, to kame-nje, a njegov dom i stareši su tak daleko.

I sve bolje privijal je na grudi povehnutu kitu ružmarina.

Drugi den napravili su taljani bezuspěšnu navalu na naše pozicije, bila je to jedna kratka ali jaka bitka, no ipak im nije pošlo za rukom naše hititi iz svojih položajah, ali je zato bilo čuda mrtvih i oranjenih.

Gda su na večer popisavali broj mrtvih i ranjenih, falil je med ostalima i Gusti. Išli su ga iskat. Ležal je zgvřec na zemlji. Komad granate pogodil ga v prsa. Bil je mrtvev. Ruke su mu bile zgvřene na prsima. Gda su ga probali, jeli još diše, nasli su na prsima zdrobljenu krvavu kitu ružmarina.

više sto milijunov jajcah bude k nam sp-ravili.

Svakojačkoga žitka već voziju vu naše meline. Zavezda vu vekši sveti jesenskoga ječmena prosu su počeli voziti.

Majaša meseca barem jeden ili dva mill-jun metercentov žitka budemo dobili. Dakle nebudemo gladuvali, kak su to naši nepri-jateljli nam obsnobili.

Goreći vlak. Na parkaujnana kolod-voru velika nesreća se je pripetila. Na kolodvoru je jeden vlak spetroleumom stal. Spazili su, da iz jednoga željeznoga lagva petroleum na debeloma vun curi. Vlaka su iz kolodvora vun potegli, da falingastoga lagva doli odkapčiju i popraviju. Medtem toga na sloboden gleis je jeden drugi vlak došel, od kojega se je vun scuren i petro-leum vužgal i odmah su trinajst kočije vu plamnu stale. Putniki, koji su spavali hitro su vun spozkakali i počeli su braniti. Jako teško je bilo preplašeno marhu iz gorećih vagonov doli spraviti. Trideset konjov i poprilički tuliko votov je sgorelo. Tri putniki tak su zgoreli, da njeje bilo moći prepoznati što je bil. Šestnajst pak su jako teško ora-jeni bili.

Teško je bilo braniti, jerbo na kolod-voru njeja bilo dosta vode. Vatrogasci su jako kesno došli i pogasili su ognja. Je-denajst vagonov je do fundamenta sgorelo. Piežerane putnike su vu Esztergom vu špi-tal odpelali. Vjutro ob šesti vuri još su va-goni goreli. Kvar je dosta veliki. Njeje moći nikoga kaštigati svrhu nesreće, jerbo želje-znica njeje kriva. ako su hudi lagvi i pet-roleum vun scuri. Takodjer niti on vlak je nje kriv od šteroga se je petroleum iznenada vužgal. Zato su itak ostro izragu podigli.

Vumrl je Gavriilo Príncipe. Na skro-roma četiri lét bude, da su iz revolvera vu Szerajevi zaklali Ferenc Ferdinda i njegvo ženu Zsófiu. Vezda je vu reštu on beštitalce koj je to napravil. Sušicu je do-bil i od toga je poginul. Za Principovim re-volverom oglasili su se Europe vladarov svakojački štuki i još den-denes ručiju. Milljuni su počeli vandrati na drugi svét i kad su Principa na dvajsti lét rešta osudili vu Szerajevi, srbi su samo petnajst kilomet-rov dalko stali od varaša. Srbski štuki su sprevajali Principa vu rešt. Vezda kad već četrtio leto traja strahovitna borba, dobro znamo, da i bez Principa bi se svétni boj počel. Ali itak njegva ruka je genula onu mašinu, koja tuliko svega je vuništala, da na stotine let nebude moći sve namestiti.

Príncipe je i takve pajdaše imel, koji niti čitati su njeznali, najmre pak nje su znali, kaj dèlaju. Príncipe i njegvo družtvo tak su mislili, da s jednim revolverom bude jugoslave vu nebo spravili. Nje su znali, ka-kve peneze su dobili, da su je iz Belgrada poslali svéta vužgat. Csabrinovics roždij je, kad su suda izrekli, Príncipe je miren bil. Zakleti Príncipe dosta je preživel vu reštu. Na falačke je moral vumirati. Najpredi od-znutra je moral veliko prokletstvo čutiti, kad je počul, da su centralni orsagi Srbiju vuništali, sbrisali doli iz europeinske mape. Potlam pak su mu iz tèla doli odrezali dè-snu ruku, skojom je to prokletstvo napravil. Ali niti to mu je nje na pomoć bilo, moral je poginuti vu theresienstadskim rešto. Prok-letno ime zapisal si je vu historiju, ober mrtvoga tèla pak dale ručiju štuki bole kak su predi.

Ruski kronprinc je car. Takov glas

je došel prek Finn orsaga iz Rusije, da Ni-kolajevics Alexej nadhercega su za cara iz-kričali, Mihai nadhercega pak za règenša. Ravno po ovim putu je i taj glas došel, da vu Rusiji su opet velike bune.

Jedne novine već i od toga pišeju, da Alexej nadherceg i Kornilov general su već vu Szentpétervaru kojega su zadobili. Njeje moći znati, kaj je istina izmed ovih glasov, jerbo sad opet njeje moći vu Rusiju teleg-raferati svrhu toga tak pišeju štokholmske novine, da njeje smeti odmah sve verovati.

KAJ JE NOVOGA?

Taborska pèsma.

Vu dalekoj zemlji.
Pišem si pèsmicu,
Da bum šajom pozdravjal
Mladu devojčicu

Ob dvanajstoj vuri
V noći sam ju zmislil,
Do rumene zorje
Sam ju izgotovil.

Devojčica mala
Od mojega srca,
Moli se ti Bogu
Za svog starog oca.

Kaj ga Bog občuva.
Da ti dimo dojde,
Vu zdravju, veselju
Sve vas doma najde.

Nyirvölgy

Tak i nas junake,
Koji v svakim času
Skup verno branimo
Domovinu našu.

Svi smo se rezišli.
Po širakim svetu.
Kak male čmelice
Ke lete po cvètu.

Verno se borimo:
Za našega kralja,
Za zemlju Magjarsku.
Kuraž nas nastavlja.

Bozse čuvaj kralja
I zemlju Magjarsku,
Čuvaj tulikajše
Našu èelu vojaku.

Novák György.

— **Lopeži na krovu cuga.** V Buda-pesti je redarstvo na centralnim kolodvoru sedem béguncov vhitilo, pri kojim su dragolje od više jezer korun vrdnosti našli. Bégunci: Nagy Lajos, Szabados Pál, Horváth Sándor, Fischer Frigyes, Hoffermann Jenő, Blau Oskar i Kupfermaan Hermann su 'na jednim cugu na krovu iz Temesvara v Cegléd putovali. V Cegléda su v jednom štacunu, dragulje vkrali. Najveć su od ovih starih prodali. Iz Ceglédu su v Budapeštu došli. Bégunce je redarstvo zaprla.

— **Veliki dar.** Herzog Ignac vlastelini fabrikant Losoncu je za kulturalne svrhe četredesetjezer korun daruval.

— **Japanske i englezke čete** budu retirirale Iz Vladivosztoke javiju, da su konzuli sovjetu na znanje dali, da budu čete, koje su vu Vladivosztoke na obalu odpreмили, nazat pobegnuli, kad budu red spravili.

— **Spikaval je svoju ženu.** V Buda-pesti se je Tóth Istvan vojnik svojom že-nom posvadi. Tóth, kak nagli človek je zel svoju kустuru, i spikaval je ženu i oranil je nju. Braniteljli su ženu v špiial spravili.

— **Portugalski šereg se je vništtil.** Jedne švicarske novine javiju, da se je por-tugalska vojska, kad su nemci na francuzkim bojnomoj polju Armentieres fronta predrii, čisto vništtila. Jeden del čete je vu nemško suzanjstvo došel, a one portugalice koji su ostali, nemreli hasnuvati v ratu.

— **Morska navala.** Od aprila 11-ga na 12-ga v zorju je englezka morska vojska navalu počnela proti nemških štukov obalu. Oszende varaša su englezi s težkimi kugl-jami strelili i Seebrügge mesta pak replani bombarderali. Ali englezke ladje su nemški štuki nazadzabili. Neprijateljli su nikakvog soldačkoga kvara nje zrokuvali. Ali jednu englezku ladju su nemci vužgali, koja je s celom opremom nemcom v ruke došla.

— **Kraljev dar.** Kralj je Schlesingeru

zidovskomu kantoru iz Végvezekénya petsto korun i jednu vojnicku sliku daruval. Kan-tora osem sini su svi vu ratu.

— **Nemški replani su bombarderali Pariza.** Dvanajstoga ovoga meseca su nemški replani pohajali francuzku liniju ali samo dva replani su mogli ober Pariza dojti i ne-tere bomba doli hitili.

— **Š štuki pak strèljaju Pariza.** Pa-riza su pak nemci aprila 13 ga s štuki strè-lali 12 mrtvaca i 12 oranjenike je bilo ov dan.

— **Slavna smrt jednoga podmar-šata.** Bloch Pal podmaršal je na francuzkom bojnomoj polju slavnu smrt podnesel. Mar-ciuša 21-ga je podmaršal poleg Hargicourta na jednim brežuljku stal, kada ga je je-den francuzki granat trofil i odmah zaklal.

— **Nagrada onomu, koj najde mesto čudotvornoga štuka.** Francuzki korman stojezer frank nagradu je obečal onomu leteću, koj najde ono mesto, gde nemški čudotvorni štuk s kim Pariza strelaju, stoji.

— **Arras varaša neprestano strè-laju.** Nemci Arras francuzkoga varaša nep-restano strèljaju iz štukov. Kvar je neismerni. Čeli varaš je podrti.

— **Kolonijske čete vu boju.** Englezija nje samo svoje sine, lojest domaće vojnike pošle na bojno polje, nego je iz svojih kolonija pošle soldate v Europu, da nje za-kojeju. Poleg službenih englezkih podatka kolonije su sledeće zgubičke imale: Kanada zvana kolonila je na bojno polje dvjestojezer vojnikov poslala, izbili su 130 jezer, med ovih su vumrl 35 jezer. Australia kolonija je poslala 270 jezer vojnikov, iz gubilo se je 160 jezer mrtvi 40 jezer. Novozeländ kolonija je 80 jezer vojnikov poslala, gu-bitak je 40 jezer, mrtvih 10 jezer. Dakle samo iz ovih trejuh kolonija su englezi 85 jezer vojnikov zgubili. Broj ovih bude brščas vekši, jer englezka statistika komaj govori istino.

— **Strèlanje iz štukov.** Englezi i francuzi su aprila 17-ga v noći Oszende varaša i morja strèlali. Soldačkoga kvara nega bilo. Na to su nemške ratne ladje ap-rila 18-ga v jutro med Dünkirchenom i Ni-enportom tak odgovorili neprijateljli, dasu mu pod ogenj vzeli magazine i gde se sabiraju i čuda kvara su njemu činili.

Najnoviši glasi.

Njegovo Veličanstvo kralj je dr. We-kerla Sándora ovlastil, da se s političkimi stranjkami naravna zbog novog zbirnog za-kona i da pred kralja predloži ime onih, koje hoće za ministre imenuvati. Stranjke budu se naravnale, kajti je svaka stranjka popustila. Dr. Wekerle još nije kralju pred-ložil ime novih ministrov, ali tuliko se čuje da bude najviše izmed vezađasnijh ministrov ostalo vu vladi. Vu velikaškoj hizi su ve-likaši i biskupi aprila 30 ga spravišce držali, vu kojom su takaj izrekli, da se bi političke stranjke pomiriti morale vu pitanju zbirnog zakona. Samo pet velikašov je proti tomu glasovalo. Ovi bi radi, da bi vezda takaj zbiranje ablegatov bil poleg starog zbirnog zakona.

Ali većina je proti tomu, kajti niti nebi bilo pravo, da oni nebi zbirali, koji su vu taboru. Sam kralj neće novo zbiranje bez onih, koji za domovinu žrtvuju na bojnomoj polju.

Csak
Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona
és Eau de Fleurs illatokat
használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyártmányából, mert
feldímul minden külföldi gyártmányt.

32/1918. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbírósnak 1915. évi 455/2. Pk. számú végzése következtében dr. Grész Gyula ügyvéd által képviselt A. Hermann cég javára 390 kor. s jár. erejéig 1916. évi márc. hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 730 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kukoricagörék, pajta, ól, lóher és lucerna nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbírósnak 1916. évi P. k. 455/3. számú végzése folytán 390 kor. tőkekövetelés, ennek 1915. évi október hó 5. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 93 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Drávaszilason alperes lakásán leendő megtartására

1918. évi május hó 10-ik napjának délután 3 órája

határidőül kitzétek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlake, 1918. évi ápril hó 14-ik napján.

Andrócscec Lénárd
 kir. bír. végrehajtó.

Meszet,

Tetőcserepet,

Faszenet

ajánl azonnali szállításra

BERGSTEIN PÁL

köszén- faszén- és építési anyaggyároskereskedő
 Szombathely.

WILH. F. TIEFENBACH

Skladište na veliko austr. i njemačkih tvornica kemičko-tehničkih proizvoda
 Osijek I. (Slavonija.)

Preporuča:

- Strojna ulja, Towot masti,
- Zylinder ulje, firnisa,
- terpentinersatza,
- kolomaza, vaselina,
- lakova, boja,
- 1^a lastila za cipele,
- švoska za postolare, boje
- sve vrsti za bojadisanje,
- sukna i dr. u tu struku
- spadajuće vrsti robe.

Cijenik šaljem na zahtjev!

Házeladás!

Csáktornyán a Zöldfa-utca 31, és 33. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

özv. Segovics Bálintné
 Szénatér 3.

Sapunov nadomjestak

za pranje rublja, izvrsno se pjeni i nadmašuje sve do sada u prometu nalazeće tvorine. 1 omot sa 15 kg. K 12—, 1 omot sa 10 kg. K 23—, Prodavaoci dobivaju popust kod naručbe cjele škrinje, koja sadržaje 250 komada. Mineralni bijeli sapun za pranje ruke i finijeg rublja 1 omot 32 komada K 14—, Toiletini sapun nadomjestak u raznim bojama sa mirisom 1 omot 32 komada K 18—, Toiletini sapun sa finim mirisom ružičaste boje 1 omot 24 velika komada K 18—, Razašiljanje pouzdem. Kod veće naručbe treba polovicu iznosu unapred priposlati. Najmanja naručba od svake vrsti jedan omot. M. JUNKER, zavod za eksport, Zagreb, 42., Petrinjska 3. III. k.

Egy jó házból való fiu

tanoncnak

azonnal felvétetik

Rosenberg Rezső utódai Fischer Testvérek
 vas- és fűszerkereskedésében Csáktornyán.

64°C.

LIPIK világfürdő biztosan gyógyít: (Szlavonia.) **csúzt, köszvényt**

anyagcserebántalmakat, gyermekbetegségeket, belső bajokat
 FURDÓ-,
 ISZAP-,
 IVÓ-,
 VIZ-,
 NAP- és
 VILLANYKÚRÁVAL.

Fürdővel egyesített gyógypanzió. Vendéglő, kávéház, cukrászda saját üzemenben. Kitűnő ellátás! Fürdők, lakások egy épületben. — Színházi zenekar. Prospektust küld a fürdőigazgatóság.

Radioaktív, alkálius, sós, jódos hőforrások.
 Vízgyógyintézet.

Dobrovoljno prodaje se

Melin i pilana, dvě mekote zemlje i gospodarsko stanje s cilim ellugom vu Drávavásárhely obćini na lépim mestu. Sam melin na mesec 6 jezer korun hasna nosi.

Prodaje pak ovu sve Vida Buranu u Varaždinu, Spinčićeva vulica broj 20. Koj hoće to kupiti, more se pogoditi svaki dan kod Buranu Vide vu Varaždinu i vneđelju i sruđu popoldan od jedne do četrite vure na lice mesta vu Drávavásárhely obćini.

Miševi, štakori, stjenice i žohari.

Proizvod i razašiljanje iskušanih sredstava za koje danomice zahvalnice stižu za štakore i miševa K 5—, za žohare ruse i švabe po K 4-50, tinktura za stjenica po K 2—, za moljce po 2—, prašak za buhe po K 1-50 K 3— k tome razprašak K 1-50, prašak za uši u odijelu i rublju K 2—, tinktura za uši na glavi K 1-20, mast za uši na blagu K 1-50, tinktura za buhe kod pasa 1-20, tinktura z gamad kod voća i povrća K 3—, prašak za perad protu uši i tekuti K 2—.

Razašilje pouzdem: M. JUNKER, zavod za tamanjenje gamadi, Zagreb 42., Petrinjska-ulica broj 3, III. kat.

Kézidarálókat,

szecs kavágókat, járgányokat, kukoricamorzsolókat, ekéket, vetőgépeket, cséplőgépeket, kaszákat, aratógépeket és mindenfajta mezőgazdasági eszközöket szállít a legerősebb és legolcsóbb kivitelben

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
 (Gyár-utca sarok.)
 Mezőgazdasági gép, műszaki elektro-technikai üzlete.
 Telefon interurbán 51—33.

Ručne žrvnale,

pljuge, sečkare, mašine za repo rezati, vitle, mašine za kuruzu ružditi, mašine za sejati, mašine za mlatiti, kose, mašine za kositi i svakojačko gospodarsko oružje vu najfaleši cěni trži

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
 (Gyár-utca sarok.)
 gospodarskoga orudja štacun.
 Telefon interurban 51—33.